

Til
Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

17.januar 2007

Høringsuttalelse til "Forslag om lovfesting av skoleeiers ansvar for at elevene får de nødvendige trykte og digitale læremidler i videregående opplæring".

ISAAC Norge er en interesseorganisasjon tilknyttet ISAAC internasjonalt. Denne organisasjonen arbeider for å fremme kommunikasjon og livskvalitet for personer med alvorlige kommunikasjonsvansker.

ISAAC Norge står ikke på listen over høringsinstanser i ovennevnte høring, men vil likevel komme med noen innspill.

Det er med glede vi ser at regjeringa vil innføre gratis læremidler for elever i videregående skole.

Elever med behov for utstyr og læremidler tilpasset deres bruk av alternativ kommunikasjon, vil i denne forbindelse være i en særstilling. Det er viktig at "samt digitalt utstyr" for dem også vil omfatte kommunikasjons hjelpemidler. Videre vil det være behov for opplæring til pedagogisk bruk av hjelpemidlene, for å sikre at de blir til nytte for elevene.

Mange elever i vår målgruppe vil ikke klare å tyde tekst i læremidler uten at det skjer gjennom individuell tilrettelegging i form av for eksempel grafiske symboler. En slik tilrettelegging ser vi lite av i dag, så det er behov for et stort arbeid med å sørge for at elever med behov for alternativ kommunikasjon får bøker og andre læremidler tilpasset sitt behov. I det videre arbeidet vil ISAAC Norge understreke betydningen av

- fritt og tilrettelagt kommunikasjonsutstyr
- at eleven har utstyr tilgjengelig både på skolen og hjemme
- datateknisk tilrettelegging som tar hensyn til behov for alternativ kommunikasjon som Bliss, piktogrammer, PCS-symboler m.m.
- utvikling av læremidler og uv.stoff tilrettelagt for alternativ kommunikasjonsbrukere
- opplæring i bruk av læremidler og kommunikasjonsutstyr både til eleven selv og pedagogisk personale
- stipend til forefallende individuelt utstyr må være i en slik størrelsesorden at produksjon av materiell til talemaskiner, kommunikasjonstavler, kommunikasjonsbøker m.m. blir dekket innenfor rammen.

Med vennlig hilsen
Arne Myklebust. Leder av ISAAC Norge
(sign)

Sylvi Storvik
Medlem i ISAAC

Til
Utdanningsdirektoratet
v/Direktør Petter Skarheim,
Postboks 2924 Tøyen
0608 Oslo.

1. juli 2004

Kompetanse og rettigheter i forhold til alternativ og supplerende kommunikasjon.

ISAAC Norge er en del av en interesseorganisasjon som arbeider for å fremme kommunikasjon og derigjennom øke livskvalitet for personer med alvorlige kommunikasjonsvansker. I den forbindelse har vi deltatt i et samarbeid mellom sentrale miljøer (se vedlegg) for å få lovfestet rettigheter for denne gruppen til både å få relevant kommunikasjonsmateriell/ hjelpemidler, opplæring og kompetente nærpersoner. Samarbeidet munnet ut i et skriv som ble sendt til de aktuelle departementene i september 2003. Som det går frem av dette skrevet gjelder dette en mangfoldig gruppe med ulike forutsetninger og behov. Pr. i dag er situasjonen slik at disse personene har begrensede muligheter til å kommunisere med sine nærpersoner og de mangler tilrettelagt undervisningsmateriell.

Vi er gjort kjent med at Statlig spesialpedagogisk støttesystem fra 15. juni er organisert under Utdanningsdirektoratet og at det kan bli en del endringer i struktur og kompetanseområder ved det enkelte kompetansesenter i tiden som kommer.

Innen det statlige spesialpedagogiske støttesystemet bør det finnes bred kompetanse på alternativ kommunikasjon i alle regioner i landet. Videre bør denne kompetansen komme brukerne til gode ved at det gis opplæring til de miljøer der brukere av alternativ kommunikasjon befinner seg. Dette er ikke en selvfølge i dag.

Når en person får kommunikasjonshjelpemidler fra en Hjelpemiddelsentral, er det ingen som har ansvar for å gi opplæring til nærpersonene rundt og sørge for at hjelpemiddelet virkelig kommer til nytte. Hjelpemiddelsentralenes fagpersoner gir opplæring i bruk av hjelpemiddelet, men den pedagogiske tilretteleggingen og oppfølging i miljøene er mangelfull. Fagpersoner i barnehage, skole, dagsenter, boliger m.m. har behov for hjelp og veiledning når det gjelder tilrettelegging i hverdagen.

Personer med behov for alternativ kommunikasjon har hittil vært ”stebarn” i dagens utdanningssystem. De mangler som oftest kompetente lærere, har dårlige muligheter til fullverdig kommunikasjon, får mangelfull opplæring, mangler relevant undervisningsmateriell og har liten mulighet til å delta i informasjonssamfunnet vårt. Det er også verdt å merke seg at personer med behov for alternativ kommunikasjon ikke har tilsvarende rettigheter til opplæring som mennesker med syns- og hørselshemming har gjennom Opplæringsloven. Dette gjelder rett til opplæring med bruk av egen kommunikasjonsform og opplæring av foreldre/foresatte og opplæringspersonell.

Dette er en utfordring som Utdanningsdirektoratet bør gripe fatt i. Å sikre personer med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon rettigheter i forhold til sin spesielle kommunikasjonsform og derigjennom bedre utviklingsmuligheter, vil være i tråd med Utdanningsdirektoratets hovedoppgave som er ”å utvikle og sikre elevenes og lærlingenes rettigheter til en grunnopplæring av høy kvalitet, tilpasset den enkeltes behov”.

Det vedlagte skrivet (som ble sendt departementene september 2003) skisserer forslag til kompetanseoppbygging i forhold til alternativ og supplerende kommunikasjon med en nasjonal enhet og regionale kompetanseknutepunkter. I de videre drøftingene rundt tjenesteprofilen til det Statlige Spesialpedagogiske Støttesystem, vil det være viktig for vår målgruppe at våre synspunkter blir vektlagt.

Med vennlig hilsen
Styret i ISAAC Norge

Leder	Aina Ask	IT-konsulent Hjelpemiddelsentralen i Hordaland
Styremedlem	Berit Hatlemark	Rådgiver kommunikasjon Hjelpemiddelsentralen i Oslo
Styremedlem	Laila Johansen	Logoped Habiliteringstjenesten i Østfold
Styremedlem	Eirin Brænde	Spes.ped. Senter for IKT hjelpemidler
Styremedlem	Jørn Østvik	Rådgiver Trøndelag Kompetansesenter
Varamedlem	Guro Tendal	Spes.ped Habiliteringstjenesten i Østfold (Styremedlem fra 10. juni)
Varamedlem	Sylvi Storvik	Rådgiver Universitetet i Oslo. Autismeenheten (Styremedlem fra 10. juni)

Aina Ask
HMS-H
Postboks 121 Kokstad
5863 Bergen
e-mail aina@isaac.no

Sylvi Storvik(sign.)
Haug
3520 Jevnaker
e-mail sylvi.storvik@isp.uio.no

Vedlegg: Brev til Helse-, Sosial- og Utdannings og forskningsdepartementet september 2003
Brev til ” ” ” ” ” juni 2004

Prosjekt Statped 2005

Statlig spesialpedagogisk støttesystem

Sak 7

Aina Ask
HMS-H
PB 121 Kokstad
5863 Bergen

Vår dato: 19.11.04
Deres dato: 01.07.04
Saksbehandler:
Vår ref.:
Deres ref.:

19.11.2004

Vedrørende kompetanse og rettigheter i forhold til alternativ og supplerende kommunikasjon

Prosjektsekretariatet for prosjekt Statped 2005 mottok 13.10.04 en kopi av et notat med oversendelsesbrev fra undertegnet Stephen von Tetzner vedrørende tilbudet til mennesker med omfattende språk – og kommunikasjonsvansker.

Den 19.10.04 mottok sekretariatet kopi av brev fra ISAAC Norge sendt Utdanningsdirektoratet v/ direktør Petter Skarheim 01.07.04. I dette brevet framgår at det vedlagte notatet var ment som et innspill til arbeidet med faglig profil for Statped.

Jørn Østvik har henvendt seg til sekretariatet vedrørende notatet og gitt uttrykk for at ISAAC Norge er bekymret for at deres innspill ikke vil bli tatt med i det videre arbeidet ettersom det er ikke er kommet inn i notatene til prosjektets referansegruppe.

Notat 5A til referansegruppen som inneholder innspill til den faglige profilen for Statped ble ferdigstilt den 14.10.04 og derfor kom ikke innspillet fra ISAAC Norge med.

Prosjektsekretariatet vil se til alle innkomne innspill vil bli tatt med i det videre arbeidet med organisering og implementering av faglig profil for Statped.

Notatet fra ISAAC Norge vil bli sendt medlemmene av referansegruppa og lagt ut i de elektroniske konferansene for brukerorganisasjonene og for ansatte i Statped.

Med hilsen

Steinar Sandstad (e.f)
prosjektdirektør

Ingrid Sørensen
seniorrådgiver

Prosjektsekretariat
Prosjektdirektør Steinar Sandstad
Seniorrådgiver Erling Storhaug
Seniorrådgiver Ingrid Sørensen
Seniorrådgiver Ole Petter Olsen

Telefon
48 10 18 27
91 54 56 74
90 05 15 27
95 73 01 05

E-post
steinar.sandstad@statped.no
erling.storhaug@statped.no
Ingrid.sorensen@statped.no
ole-petter.olsen@statped.no

Adresse
Prosjekt Statped 2005
c/o Huseby kompetansesenter,
Gamle Hovseter vel 3, 0768 Oslo
Telefon sentralbord: 22 02 95 00

DET KONGELIGE
UTDANNINGS- OG FORSKNINGSDEPARTEMENTET

MOTTATT

10. NOV. 2004

HJELPEMIDDELSENTRALEN
HORDALAND

ISAAC i Norge
v/Aina Ask (leder)
Postboks 121 Kokstad
5863 Bergen

Deres ref
Brev 01.07. 2004

Vår ref
200403935-/MAL

Dato
04.11.2004

Spørsmål om lovhjemlede rettigheter for personer med behov for alternativ kommunikasjon

Vi viser til brev til statsrådene i Helsedepartementet, Sosialdepartementet og Utdannings- og forskningsdepartementet datert 1. juli 2004. Dette brevet er et samlet svar fra de tre departementene.

ISAAC tar opp problemstillinger og mulige tiltak for å bedre situasjonen for personer som har behov for alternativ eller supplerende kommunikasjon. Disse problemstillingene har Helse- og omsorgsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet og Utdannings- og forskningsdepartementet nylig redegjort for i brev datert 21. oktober 2004 til en gruppe fagpersoner med blant andre Stephen von Tetzchner. Brevet følger vedlagt og er å anse som svar på henvendelsen fra ISAAC.

Med hilsen

Hein Th. Ferre (e.f.)
avdelingsdirektør

Magnhild Løvehaug
seniorrådgiver

Vedlegg

Kopi: Arbeids- og sosialdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet